

"קו החיים" - מדווחים, ויחד מצילים חיים

תאונות העבודה באתרי בנייה הופכות לתכופות יותר ויותר. עובדים רבים איבדו את חייהם תוך כדי עבודה בענף הבנייה, ורבים יותר נפצעו בדרגות שונות. המוסד לבטיחות ולגיהות פועל כל העת לצמצום תופעה קשה זו. עכשיו אנו יוצאים בקמפיין "יחודי וחדשני של מעורבות ציבורית של כלל האוכלוסייה, במטרה להילחם בתאונות העבודה בענף הבנייה בישראל

מאת המוסד לבטיחות ולגיהות

במלחמה בתאונות העבודה בענף הבנייה עוסקים כולם - הרגולטור, ארגונים חברתיים, היזמים, הקבלנים ועוד. כולם עוסקים כל העת בניסיון לגרום לצמצום תאונות העבודה. המוסד לבטיחות ולגיהות פועל בכל רחבי הארץ, באתרים קטנים כגדולים, בהדרכות, בליווי צמוד, בחלוקת חומרי הדרכה ואף בשליחת ניידות בטיחות, המגיעות ישירות לאתר הבנייה עצמו ועורכות הדרכות אינטראקטיביות חדשניות לעובדי הבנייה בשלל שפות. כל זאת, כדי להשריש את חשיבות הבטיחות בעבודה בכל צעד וצעד ובכל פעולה שעובד הבנייה מבצע בשגרת יום עבודתו. בימים אלה, משיק המוסד לבטיחות ולגיהות פיילוט חדשני ליצירת מעורבות אזרחית בנושא חשוב זה. המיזם נקרא "קו החיים". זהו מתחם אינטרנטי, שאליו יכולים להיכנס כלל האזרחים ולדווח על מפגע בטיחות שאליו נחשפו. מרבית הפעילות מכוונת, באופן טבעי, אל העוסקים בתחום הבנייה - קבלנים, חברות בנייה, יזמים ועובדים. אולם "קו החיים" פונה אל כל האזרחים. כל אחד אשר ראה או נחשף למפגע בטיחות כלשהו נכנס למתחם, ממלא את פרטי המפגע ובכך משתף את כולם בדבר הסכנה. הדיווח מגיע אל מדריכי המוסד, אשר בוחנים באופן מידי את תוכנו של הדיווח, ובתוך זמן קצר ביותר נשלח מדריך בטיחות מטעמנו אל אתר הבנייה, בודק את העניין ופועל לתקנו. לפי הצורך, הדיווח נשלח גם אל מינהל הפיקוח של משרד העבודה והרווחה, ובמידה שנדרש, מובא אל שאר רשויות החוק, הרעיון המרכזי ב"קו החיים" הוא שינוי תרבות הבטיחות בעבודה בישראל, על ידי

חובת חגירת חגורות הבטיחות חלה רק על המושבים הקדמיים, ולפני כן, רק בנסיעות בין-עירוניות. המציאות הנהוגה כיום היא תוצאה ישירה של יצירת מודעות כללית של ההורים והילדים לכך שחגורת בטיחות מצילה חיים. מודעות זו נובעת מגיוס כלל הגורמים - הממשלתיים, האזרחיים, ולא פחות חשוב מכך, התקשורתיים - למען המטרה החשובה הזו. רק כך, על ידי מעורבות של כולם, אפשר להגיע לשינוי המיוחל. באופן דומה, על ידי הגברת המודעות האזרחית, הופסקה קטיפת פרחים מוגנים אשר הייתה בעבר נחלת הכלל וכיום איננה עוד. כדי לשנות תרבות ודפוסי פעולה, אשר הושרשו במשך זמן רב, יש צורך להעלות את הנושא למודעות הכלל ולשמור אותו על סדר היום במשך זמן רב.

מטרת מיזם "קו החיים" דומה: לגרום לשינוי תרבות הבטיחות בעבודה בכלל, ובענף הבנייה בפרט, וזאת, באמצעות פעולות תקשורתיות העומדות לרשותנו כיום, יחד עם החלטות המחוקק, הגופים הרשמיים והציבוריים, ארגונים חברתיים, התקשורת ועוד. רק על ידי הירתמות כלל הגורמים והמשאבים נוכל להביא שינוי אמיתי, שינוי שמגיע ישירות מהציבור, בשיתוף הגורמים המקצועיים.

"קו החיים" הוא פיילוט, הפועל לגייס את כלל האוכלוסייה במטרה להביא את השינוי המיוחל - צמצום תאונות העבודה. מאחר שמדובר בשמירה על חיי אדם, על כולנו להתגייס למשימה חשובה זו. ■

שיתוף וחיבור האזרחים לנושא חשוב זה. עד היום, שומעים כולם על תאונה כזו או אחרת, כואבים את כאב הנפגעים ולאחר מכן ממשיכים בשגרת יומם. כעת, יכול כל אדם לפעול ממש לצמצום תאונות העבודה על ידי דיווח על המפגע שמצא, ובכך להיות מעורב באופן אקטיבי ולשתף במידע החשוב הזה את כלל האוכלוסייה ואת הגורמים המקצועיים.

כדי לגרום לשינוי אמיתי, עלינו לגייס מעגלים גדולים ככל האפשר, כדי שישפיעו על כלל הגורמים לפעול, החל במקבלי ההחלטות וכלה בפועל היחיד העומד על פיגום בגובה רב. רק ברגע שבו יבינו כולם כיגורל חיי אדם נמצא בידיהם, ייתכן שיבוא שינוי. אותו הקבלן יפעל אחרת כאשר יבין כי כל עובר אורח יכול להוציא את מכשיר הסלולר שלו, לצלם את אתר הבנייה שלו, שבו עובדים בניגוד לחוק, ולהעלות ולשתף בכך את כלל האוכלוסייה ואת הגורמים המקצועיים; וכן, שכיום כבר אין צורך לחשוש אך ורק מביקורת גורמי האכיפה, כיוון שבעקבות דיווח אזרחי זה ייאלצו כל יזם, קבלן ופועל לשאת בתוצאות. אותו פועל, העומד על פיגום ללא רתמה, קסדה או כל ציוד מגן אישי אחר, כמתחייב בחוק, יידע כי ייתכן שפעילותו תדווח והוא יצטרך לתת דין וחשבון למעסיקו, ויחל לעבוד באופן בטוח יותר.

כל מטרתה של פעילות זו היא לגרום לכך שעבודה בטוחה, בהתאם לנהלים ולחוקים, תהא טבעית. היא תהיה ברירת המחדל שבה יעבוד כל עובד ועובד בכל פעילות שהוא מבצע. לכולנו ברור כיום כי לא נתחיל את נסיעתנו באוטו לפני שכל יושבי חגורים. אולם עד לשנות התשעים